

بیکار، با تحصیلات متوسطه، دارای سن ۳۱-۴۰ سال، ساکن رشت و با والدین غیرفامیل بودند.

مقدمه

اسکیزوفرنی یا روان گسیختگی، از بیماریهای عمده روانی است که در آن افکار، احساس و ادراک بیمار دستخوش تغییر گشته و عملکرد طبیعی فرد مختل می گردد.

یوگین بلولر^۱ اصطلاح اسکیزوفرنی را در ارتباط با گسستگی فرضی بین تفکر، هیجان و رفتار ابداع کرد و چهار علامت اساسی یا اولیه اختلالات تفکر، اختلال عواطف، اوتیسم، دوگانگی احساس و دوعلامت ثانوی توهمات و هذیان ها را در مورد اسکیزوفرن توصیف نمود. آدلف مایر^۲ یکی از بنیانگذاران روانشناسی معتقد است که اسکیزوفرنی و سایر اختلالات روانی در حقیقت واکنشی در مقابل تنیدگی های گوناگون زندگی است و به همین جهت واکنش سندرم اسکیزوفرنی را معرفی نمود. سالیوان^۳ بنیانگذار مکتب روانکاوی بین فردی نیز بر انزوای اجتماعی به عنوان علامتی دیگر از اسکیزوفرنی تأکید می کند.

اسکیزوفرنی حدود ۱۶ درصد بیماران مبتلا به اختلالات اعصاب و روان را شامل می شود، در حدود ۴۰ تا ۶۰ درصد این بیماران تمام عمر مقهور بیماری خود بوده و قریب ۵۰ درصد تخته های بیمارستانهای روانی را اشغال می کنند.

شروع علائم این بیماری قبل از ۱۰ سالگی و بعد از ۵۰ سالگی بسیار نادر است. تقریباً ۹۰ درصد بیماران اسکیزوفرنی تحت درمان در محدوده سنی ۱۵ تا ۴۵ سال قرار دارند. اسکیزوفرنی در تمام فرهنگ ها و طبقات اجتماعی - اقتصادی دیده می شود اما شیوع آن در طبقات

1- Eugane Bleuler

2- Adolf Meyer

3- Sullivan

بررسی وضعیت دموگرافیک بیماران مبتلا به اسکیزوفرن بستری در مرکز روانپزشکی شفا سال ۱۳۷۷

پژوهش از

کلثوم سلیمان قاسم

کارشناس ارشد پرستاری روانی
عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری هائانی شهید بهشتی رشت

چکیده پژوهش:

این پژوهش یک مطالعه توصیفی گذشته نگر است که با هدف بررسی وضعیت دموگرافیک بیماران مبتلا به اسکیزوفرنی با سابقه بیش از یکبار بستری در بیمارستان شفا در سال ۱۳۷۷ انجام شده و اطلاعات از طریق بررسی پرونده بیماران در بخش پذیرش بیمارستان شفای رشت جمع آوری گردیده است.

تجزیه و تحلیل داده های این تحقیق با استفاده از روشهای آماری توصیفی، نشانگر آن است که در میان بیماران مبتلا به اسکیزوفرن (۴۴۸ بیمار)، اکثرأ مجرد،

اقتصادی پایین و در جوامع صنعتی بیشتر مشاهده شده است. (پور افکاری ۱۳۷۵)

با توجه به عوامل برشمرده فوق و مسایل و گرفتاریهای عدیده ای که این اختلال برای بیمار و خانواده، دوستان و اجتماع ایجاد می کند برخی محققین آن را به عنوان ویرانگرترین اختلال روانی محسوب می نمایند. بر همین اساس اتخاذ تدابیر ویژه، تشخیص به موقع، درمان و بازتوانی این عارضه در اکثر کشورها اهمیت روزافزونی پیدا کرده است.

اهداف:

هدف کلی:

بررسی وضعیت دموگرافیک بیماران مبتلا به اسکیزوفرنی بستری در بیمارستان شفاي رشت در سال ۱۳۷۷

اهداف ویژه:

- ۱- بررسی بیماران اسکیزوفرنی از نظر جنس
- ۲- بررسی بیماران اسکیزوفرنی از نظر سن
- ۳- بررسی بیماران اسکیزوفرنی از نظر تحصیلات
- ۴- بررسی بیماران اسکیزوفرنی از نظر تأهل
- ۵- بررسی بیماران اسکیزوفرنی از نظر محل سکونت
- ۶- بررسی بیماران اسکیزوفرنی از نظر نسبت فامیلی والدین
- ۷- بررسی بیماران اسکیزوفرنی از نظر شغل

روش پژوهش:

این پژوهش یک مطالعه توصیفی است که در آن ۴۴۸ بیمار مبتلا به اسکیزوفرنی بستری در بیمارستان شفا طي سال ۱۳۷۷ مورد بررسی قرار گرفته اند.

محیط پژوهش:

بیمارستان شفاي رشت وابسته به دانشگاه علوم پزشکی گیلان می باشد.

جامعه و نمونه پژوهش:

جامعه و نمونه پژوهش برابر یکدیگر و شامل ۴۴۸ بیمار مبتلا به اسکیزوفرنی بودند که در سال ۱۳۷۷ (از اول فروردین لغایت ۲۹ اسفند) در بیمارستان شفاي رشت بستری شده بودند.

روش گردآوری داده ها:

بزار گردآوری داده ها، پرونده های بیماران و آمار موجود در بایگانی بخش پذیرش بیمارستان شفاي رشت بود که، داده ها از تاریخ اول فروردین لغایت ۲۹ اسفند ۱۳۷۷ گردآوری شد. از مجموع ۱۲۱۵ پرونده مورد مطالعه، ۴۴۸ نفر مبتلا به اسکیزوفرن بودند.

مروری بر مطالعات:

داب^۱ (۱۹۷۰) مطالعه ای با هدف بررسی شیوع بیماریهای روانی در آگرای هند انجام داد. نمونه جمعیت مورد مطالعه ۲۹۴۶۸ نفر از جمعیت روستایی و شهری بودند. تیم تحقیق شامل یک روانشناس، یک مددکار اجتماعی و یک متخصص آمار بود. کسانی که به عنوان موارد مشکوک به بیماری، گزارش شدند، توسط دو روانپزشک به طور جداگانه مورد معاینه قرار می گرفتند. تعداد بیماران فعال و غیر فعال ۷۰۱ نفر (۹۷/۲۳ در هزار) بود که ۵۳۰ نفر (۹۹/۱۷ در هزار) از آنها در یک سال ونیم اخیر علایم بیماری را تجربه کرده بودند. میزان اسکیزوفرنی و سایر اختلالات سایکوتیک در گروه فوق به ترتیب ۱/۴۹ در هزار و ۲/۶۴ در هزار بود.

در یک بررسی آماری که در سال ۱۳۷۳ تحت عنوان بررسی میزان شیوع اسکیزوفرنی و اختلالات خلقی در شهرستان صومعه سرا توسط فلیچی و طهیری انجام شد، مجموعاً ۱۲۰ بیمار اسکیزوفرنیک شناسایی شد که باتوجه

1- Dube

به جمعیت این حوزه (۱۸۲۷۹۴ نفر) شیوع این بیماری / ۰
۶۶ در هزار گزارش گردید.

در بررسی دیگری که توسط رحیمی تحت عنوان «بررسی وضعیت بیماران روانی بستری شده در بیمارستان شفا طی سال ۱۳۷۰» انجام شد، تعداد ۳۵۸ نفر با تشخیص اسکیزوفرنی در مطالعه شرکت داده شدند. بیشترین تعداد بیماران اسکیزوفرنی بین سنین ۲۱ تا ۳۰ سال، دارای تحصیلات متوسط (۴۴٪)، بیکار (۴۷٪) مجرد (۵۸٪) و دارای والدین غیرفامیل (۸۴٪) و ساکن رشت (۲۸٪) بودند.

روش تجزیه و تحلیل داده ها:

داده های این پژوهش به صورت یک مرحله ای گردآوری شد و با استفاده از آمار توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته های پژوهش:

از ۱۲۱۵ پرونده مورد مطالعه، ۴۴۸ نفر (۳۶/۷۸٪) بیمار مبتلا به اسکیزوفرنی بودند. شایان ذکر است که بیماران بستری بار اول، در مطالعه شرکت داده نشدند و فقط بیمارانی که بیش از یک بار بستری شده بودند، مورد

بررسی قرار گرفتند.

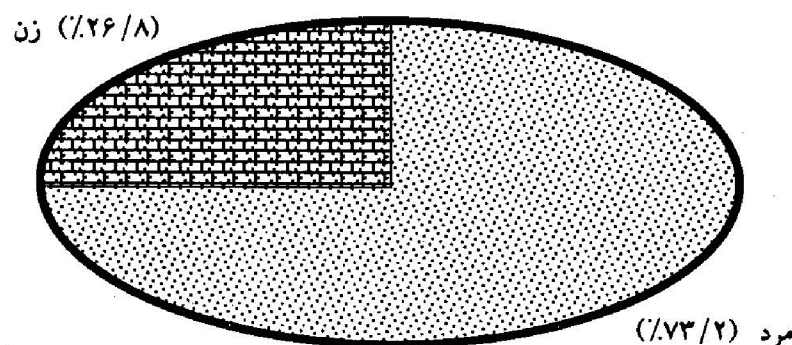
یافته های پژوهش در ارتباط با هدف اول تا هفتم، نشان می دهند که: تعداد مردان بیمار بستری شده (۷۳/۲٪) و زنان (۲۶/۸٪) بود (نمودار شماره ۱)، و بیشترین درصد (۴۸/۳۳٪) بیماران اسکیزوفرنی در محدوده سنی ۳۱-۴۰ سال قرار داشتند (نمودار شماره ۲)، اکثریت (۴۰/۸۵٪) افراد مورد مطالعه مبتلا به اسکیزوفرنی، دارای تحصیلات متوسطه و کمترین درصد (۵/۱۳٪) افراد از تحصیلات عالی برخوردار بودند (نمودار شماره ۳) و اکثر، (۴۸/۸۸٪) نمونه ها مجرد بودند (نمودار شماره ۴).

از نظر محل سکونت، بیشتر نمونه ها (۳۲/۱۴٪) در رشت ساکن بوده و مابقی بطور پراکنده مربوط به سایر شهرستانها بوده اند، نمودار شماره (۵) و ۵/۸۵٪ بیماران، والدین آنان نسبت فامیلی داشتند (نمودار شماره ۶).

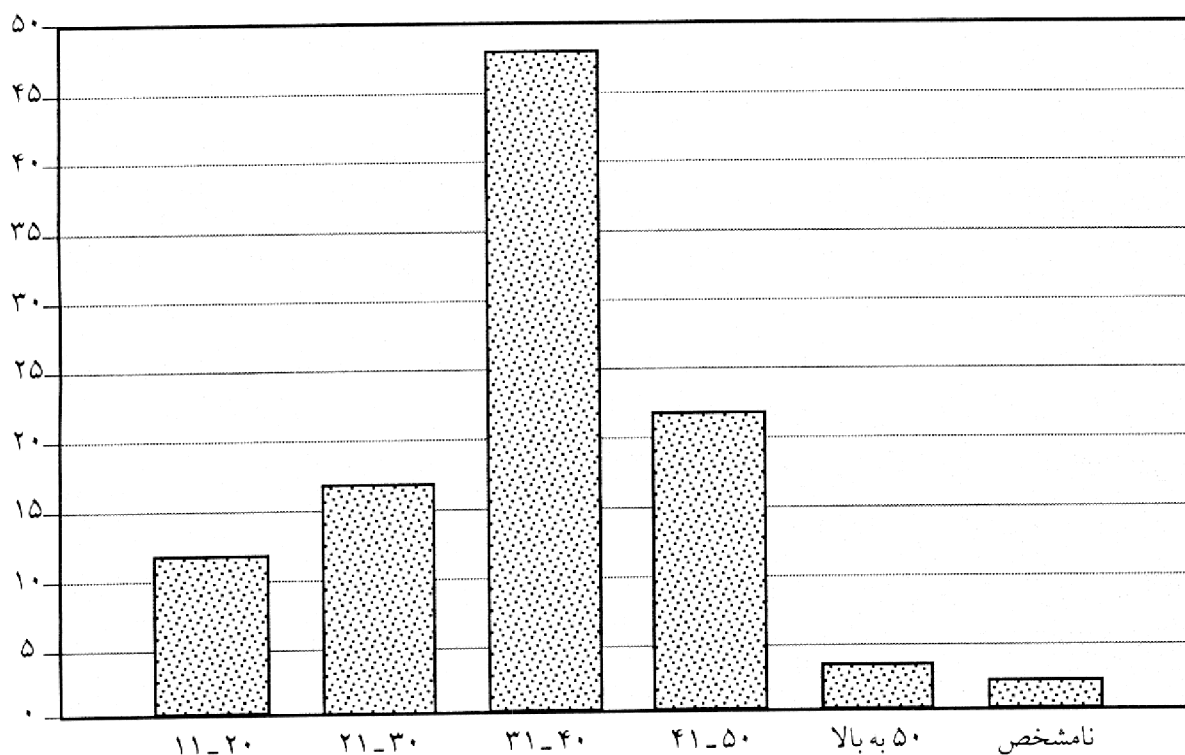
در بررسی شغلی واحدها، مشخص شد که ۳۸/۲۹٪ بیماران بیکار و ۱/۱۱٪ دانش آموز می باشند (نمودار شماره ۷).

یافته های این تحقیق در کل نشان داد که، اسکیزوفرنی در مردان، افراد مجرد، بیکار، با تحصیلات متوسط، دارای سن ۳۱-۴۰ سال ساکن رشت و دارای والدین غیرفامیل بیشتر از سایر گروهها بوده است.

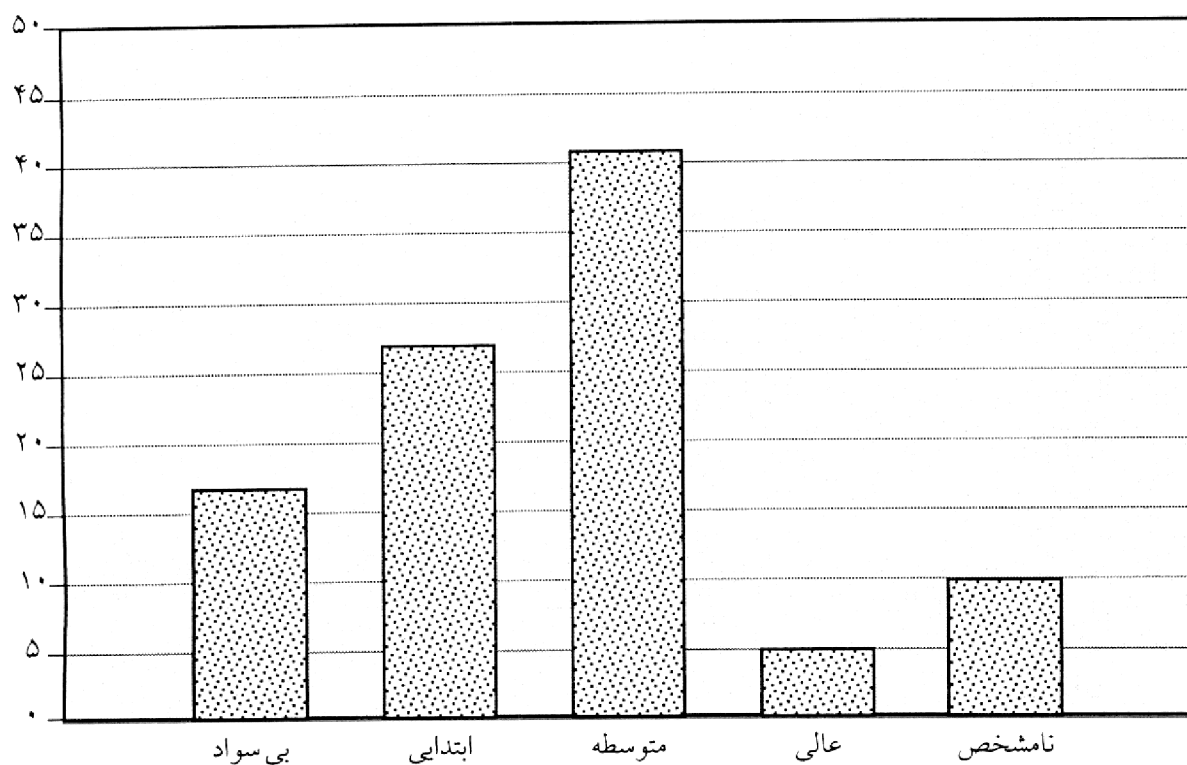
نمودار ۱: توزیع بیماران اسکیزوفرنی بر حسب جنس

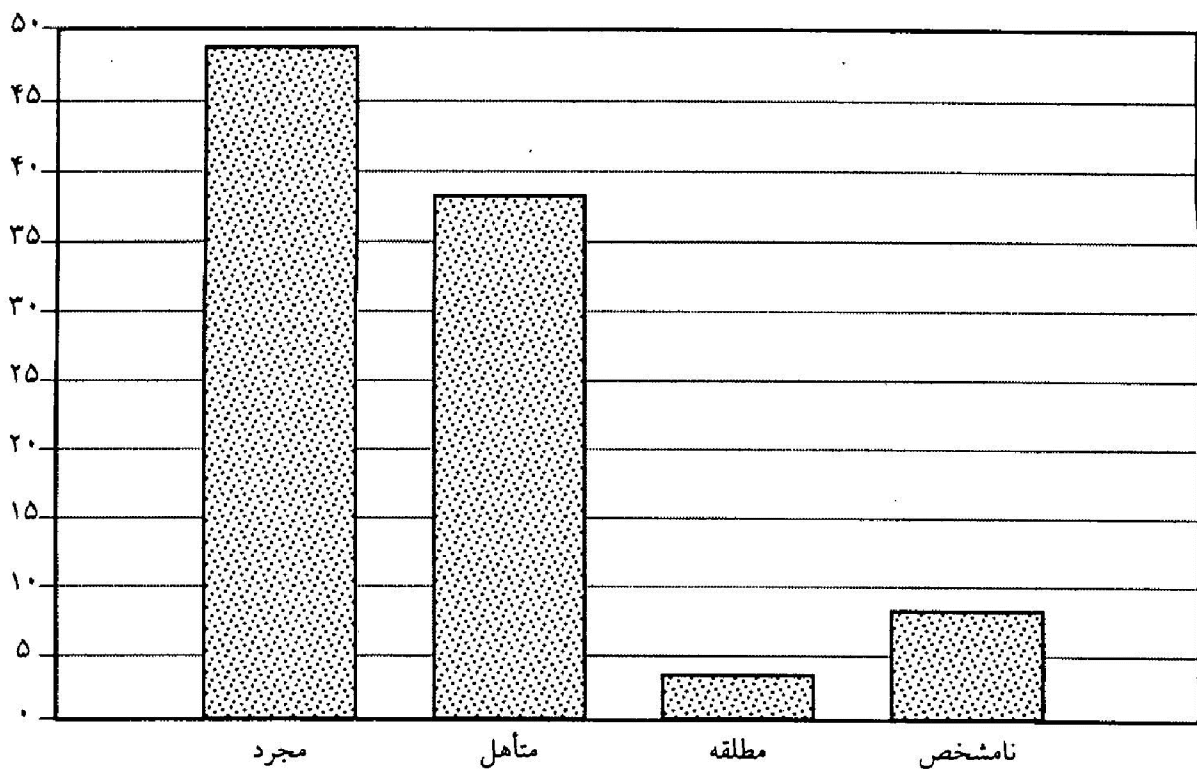
نمودار ۲: توزیع بیماران اسکیزوفرن بر حسب سن

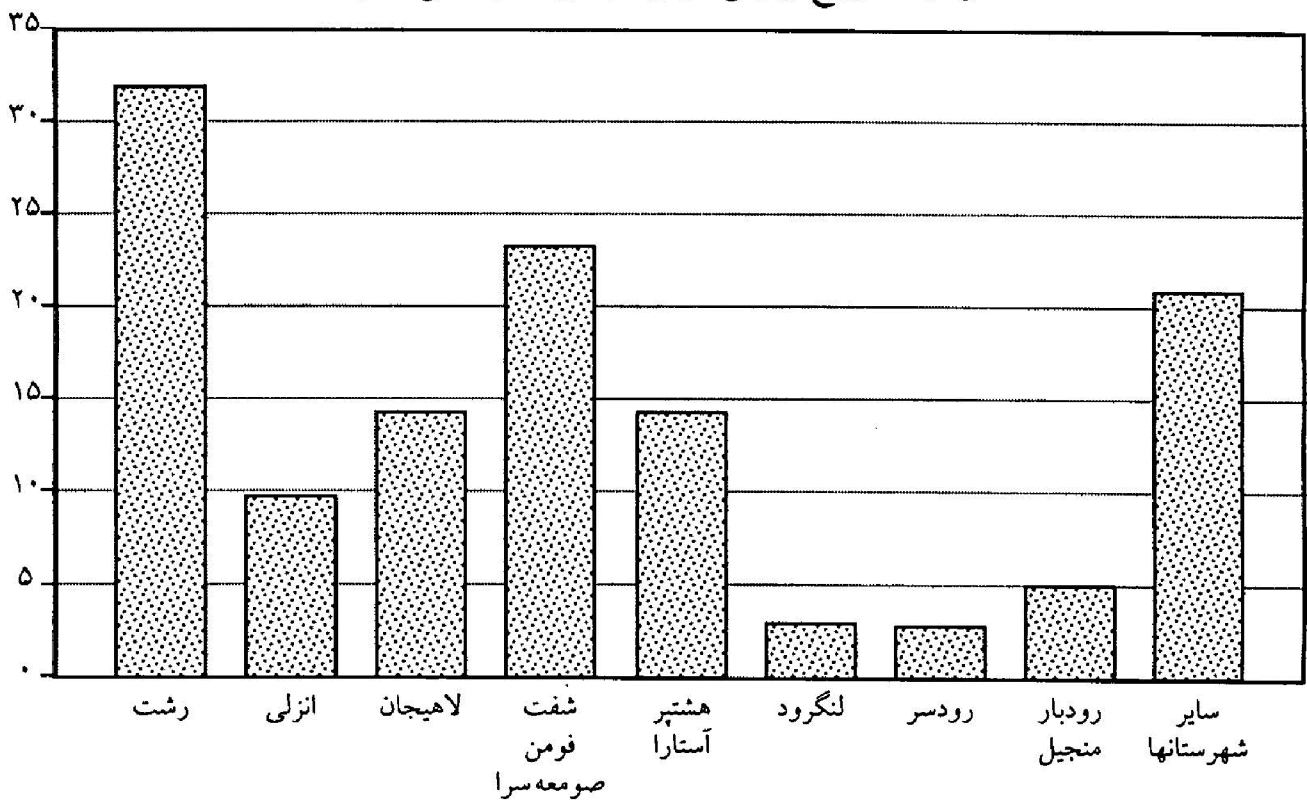
نمودار ۳: توزیع بیماران اسکیزوفرن بر حسب تحصیلات

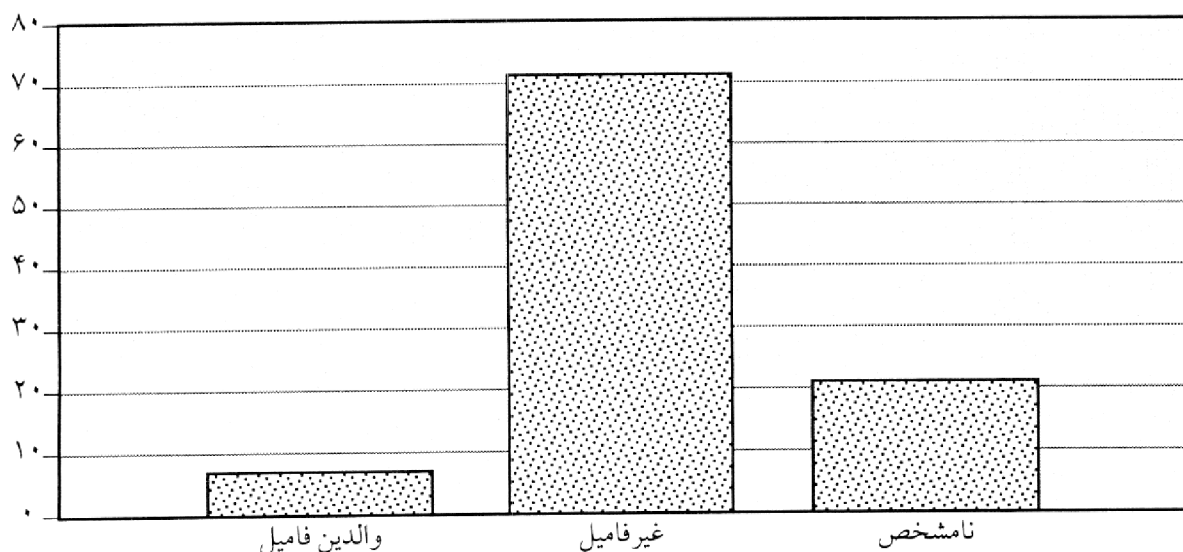
نمودار ۴: توزیع فراوانی بیماران اسکیزوفرن بر حسب تأهل

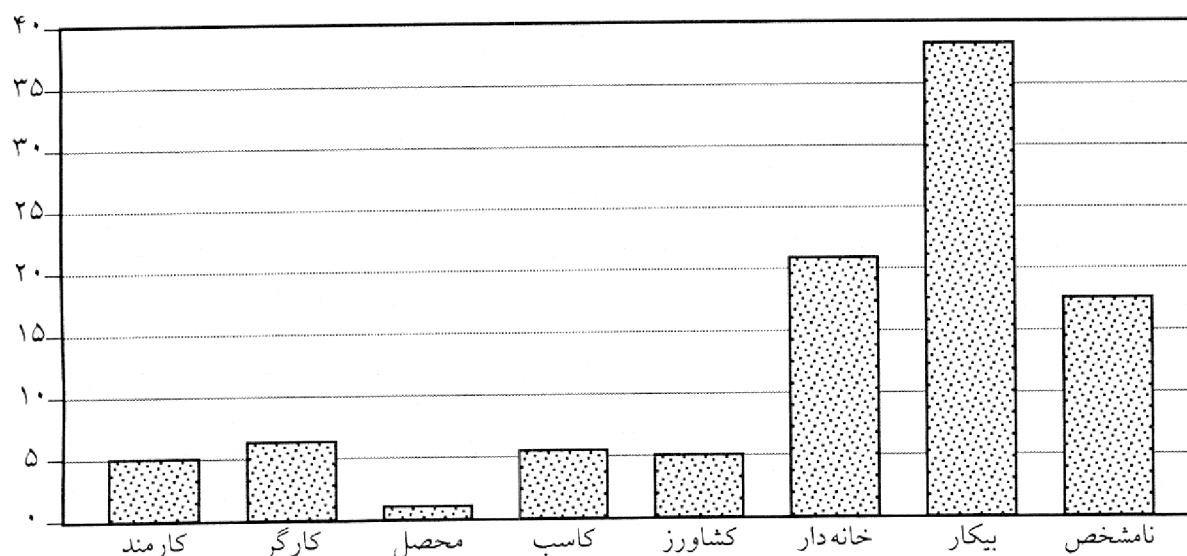
نمودار ۵: توزیع فراوانی کلیه بیماران بر حسب محل سکونت

نمودار ۶: توزیع فراوانی بر حسب نسبت فامیلی والدین بیمار

نمودار ۷: توزیع بیماران اسکیزوفرن بر حسب شغل

منابع:

- ۵- رحیمی، علیرضا. «بررسی وضعیت بیماران سایکوتیک بستری شده در بیمارستان شفا». پایان نامه مقطع دکتری عمومی، دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی گیلان ۱۳۷۰
- ۶- صفا، میترا «بررسی اختلالات سایکوتیک در بیماران بستری در مرکز آموزشی درمانی شفا» پایان نامه مقطع دکتری تخصصی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی گیلان ۱۳۷۵
- ۷- خلاصه مقالات سومین کنگره پژوهشهای روانپزشکی و روانشناسی ایران، اصفهان ۱۳۷۰

- ۱- پورافکاری، نصرت اله، خلاصه روانپزشکی کاپلان، جلد دوم، تهران: انتشارات شهر آشوب، ۱۳۷۵
- ۲- نوربالا، احمدعلی و برقی، اکبر، کردستانی، داود، «اسکیزوفرنی» تهران: انتشارات دانشگاه شاهد، ۱۳۷۳
- ۳- نام آور، حمید. «خلاصه روانپزشکی کاپلان». جلد دوم، تهران: مؤسسه فرهنگی انتشاراتی حیان، ۱۳۷۵
- ۴- فلیحی، آرمین. طهیری، حسن. «بررسی میزان شیوع اسکیزوفرنی و اختلالات خلقی در شهرستان صومعه سرا». پایان نامه مقطع دکتری عمومی، دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی گیلان. ۱۳۷۳

1- Celdet, m. etal. Oxford text book of psychiatry, third Edition 1996, PP:246-247